

Ο περί Δημόσιων Βοηθημάτων και Υπηρεσιών Νόμος του 1991 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 8 του 1991

**ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΕΝΟΠΟΙΕΙ ΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΒΟΗΘΗΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΝΟΜΟΥΣ**

ΜΕΡΟΣ Ι—ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΑ

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

1. Ο περί Δημόσιων Βοηθημάτων και Υπηρεσιών Νόμος του 1991.

Συνοπτικός
τίτλος.

2. Στο Νόμο αυτό, εκτός αν από το κείμενο προκύπτει διαφορετική έννοια—

«αιτητής» σημαίνει πρόσωπο το οποίο ζητά δημόσιο βοήθημα ή υπηρεσία ή εκ μέρους του οποίου ζητείται βοήθεια ή υπηρεσία·

«ανάπηρος» σημαίνει πρόσωπο το οποίο εκ γενετής ή λόγω γεγονότος που του συνέβηκε πριν συμπληρώσει το 65ο έτος της ηλικίας του, πάσχει από μωπάθεια, ημιπληγία, παραπληγία, τετραπληγία, σοβαρό ακρωτηριασμό των άνω ή κάτω άκρων, απώλεια ή σοβαρή μείωση της όρασης και στους δύο οφθαλμούς, απώλεια ή σοβαρή μείωση της ακοής και στα δύο αυτιά, διανοητική καθυστέρηση ή άλλη αιτία, που προκαλεί ουσιώδη μείωση της σωματικής ή διανοητικής του ικανότητας.

«βασικές ανάγκες» περιλαμβάνει τροφή, απαραίτητη ένδυση και υπόδηση, υδατοπρομήθεια, καύσιμα και φωτισμό και είδη υγιεινής διαβίωσης για τον αιτητή και για κάθε πρόσωπο που εξαρτάται από αυτόν·

«δημόσιο βοήθημα» σημαίνει βοήθημα σε μετρητά ή/ και σε είδος με βάση το μηνιαίο επίδομα ή με άλλο τρόπο·

«Διευθυντής» σημαίνει το Διευθυντή του Τμήματος Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας, ή τον κατάλληλα εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπό του·

«ειδικές ανάγκες» περιλαμβάνει στέγαση, ιατρική και φαρμακευτική περίθαλψη που δεν παρέχεται από Κρατικές Υπηρεσίες δωρεάν καθώς και άλλες ανάγκες οι οποίες προκύπτουν από την ψυχική υγεία ή οποιαδήποτε ανικανότητα του αιτητή ή του λήπτη ή των εξαρτωμένων του και των οποίων η ικανοποίηση θα μειώσει το βαθμό εξάρτησής τους από δημόσιο βοήθημα· περιλαμβάνει επίσης ανάγκες σχετικές με την προσωπική άνεση του λήπτη και των προσώπων που εξαρτώνται από τον ίδιο·

«εισόδημα και οικονομικοί πόροι» σε σχέση με οποιοδήποτε αιτητή ή λήπτη περιλαμβάνει—

- (i) Καθαρό εισόδημα από την εργασία ή/και από την περιουσία και οποιαδήποτε σύνταξη·
- (ii) εισόδημα από εισφορές προσώπων που είναι υπεύθυνα σύμφωνα με το Νόμο να συντηρούν τον αιτητή ή λήπτη·
- (iii) εισόδημα ή χορήγημα ή άλλο ωφέλημα που παρέχεται από το Κράτος·

(iv) εισόδημα από το Σχέδιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων ή από οποιοδήποτε άλλο Σχέδιο·

(v) καθαρό εισόδημα, χορήγηση ή άλλο ωφέλημα, το οποίο ο αιτητής ή λήπτης λαμβάνει ή δικαιούται με βάση οποιοδήποτε νόμο να λάβει από οποιαδήποτε πηγή, το οποίο ο Διευθυντής θεωρεί κατάλληλο για να ληφθεί υπόψη·

«εκούσια άνεργος» σημαίνει πρόσωπο το οποίο επίμονα αρνείται εργασία την οποία αυτό είναι ικανό να εκτελέσει, ή, αν ήδη απασχολείται σε πλήρη ή μερική βάση, αρνείται νέα πιο προσοδοφόρα εργασία ή συμπληρωματική εργασία την οποία είναι ικανό να εκτελέσει, ή αρνείται να παρακολουθήσει σειρά μαθημάτων για εκπαίδευση ή κατάρτιση, ή αρνείται να υποστεί ιατρική περίθαλψη ή εξέταση η οποία θα υποβοηθούσε αυτό να εξασφαλίσει προσοδοφόρα εργασία, ή αρνείται να αποδείξει την ανικανότητά του για εργασία·

«έκρυθμη κατάσταση» σημαίνει την κατάσταση που δημιουργήθηκε ως συνέπεια της Τούρκικης εισβολής και η οποία εξακολουθεί να υφίσταται μέχρις ότου το Υπουργικό Συμβούλιο, με γνωστοποίηση που θα δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, ορίσει ημερομηνία λήξης της κατάστασης αυτής.

«εκτοπισμένος» σημαίνει πρόσωπο το οποίο κατά το χρόνο αμέσως πριν από την Τούρκικη εισβολή είχε τη συνηθισμένη διαμονή ή έδρα του ή το κέντρο των εργασιών του σε περιοχή η οποία λόγω της εισβολής ή ως συνέπεια αυτής έχει καταστεί απροσπέλαστη ή πληγείσα·

«εξαρτώμενο πρόσωπο» σημαίνει κάθε πρόσωπο το οποίο ο αιτητής ή λήπτης έχει υποχρέωση να συντηρεί δυνάμει του άρθρου 12·

«καθαρό εισόδημα» σημαίνει το εισόδημα που απομένει αφού αφαιρεθούν οι δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν για απόκτηση του ακαθάριστου εισοδήματος·

«κανονισμοί» σημαίνει τους κανονισμούς που εκδίδονται με βάση τον παρόντα Νόμο·

«λήπτης» σημαίνει πρόσωπο το οποίο λαμβάνει δημόσιο βοήθημα ή υπηρεσία ή για το οποίο παρέχεται τέτοιο βοήθημα ή υπηρεσία·

«μόνος γονέας» σημαίνει άγαμη μητέρα, χήρο, χήρα ή πρόσωπο του οποίου ο σύζυγος ή η σύζυγος εκτίει ποινή φυλάκισης πάνω από πέντε χρόνια ή κηρύχθηκε σε αφάνεια, ή απελάθηκε από τη Δημοκρατία και που έχει εξαρτώμενα παιδιά·

«συγγενής» σημαίνει γονέα, θετό γονέα, παππού, γιαγιά, αδελφό, αδελφή, θεία, θείο, ανεψιό ή ανεψιά, και σε περίπτωση εξώγαμου τέκνου, πρόσωπο που θα είχε την ίδια συγγένεια με αυτό αν δεν ήταν εξώγαμο·

«Τμήμα» σημαίνει το Τμήμα Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων·

«Υπουργός» σημαίνει τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ — ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΒΟΗΘΗΜΑΤΟΣ

3.—(1) Σε κάθε πρόσωπο που διαμένει νόμιμα στη Δημοκρατία και του οποίου το εισόδημα και οι άλλοι οικονομικοί πόροι δεν επαρκούν

για τις βασικές ή και ειδικές του ανάγκες, παρέχεται, ύστερα από αίτηση του στο Διευθυντή, δημόσιο βοήθημα σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου.

(2) Δημόσιο βοήθημα δεν παρέχεται—

(α) Για οποιαδήποτε περίοδο κατά την οποία ο αιτητής απασχολείται πλήρως σε προσοδοφόρα εργασία:

Νοείται ότι, εάν συντρέχουν ειδικές περιστάσεις, ο Διευθυντής δύναται να εγκρίνει την παροχή δημόσιου βοηθήματος στα ακόλουθα πρόσωπα, έστω και αν αυτά απασχολούνται πλήρως σε προσοδοφόρα εργασία—

- (i) Σε ανάπηρα πρόσωπα,
 - (ii) στο μοναδικό γονέα οικογένειας,
 - (iii) σε γονέα που έχει τέσσερα τουλάχιστο τέκνα κάτω των δεκαοκτώ ετών τα οποία διαμένουν μαζί του, ή
 - (iv) σε οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο λόγω εξαιρετικά σοβαρών οικογενειακών περιστάσεων χρειάζεται οικονομική βοήθεια για να αποσβηθεί ο κίνδυνος διάσπασης ή διάλυσης της οικογένειάς του·
- (β) για οποιαδήποτε περίοδο κατά την οποία ο αιτητής εκούσια παραμένει άνεργος·
- (γ) για οποιαδήποτε περίοδο μεγαλύτερη από ένα ημερολογιακό μήνα, κατά την οποία ο αιτητής απουσιάζει από τη Δημοκρατία·
- (δ) για οποιαδήποτε περίοδο μεγαλύτερη από ένα ημερολογιακό μήνα, κατά την οποία ο αιτητής εισήχθη σε νοσοκομείο ή άλλο ίδρυμα με δαπάνες της Δημοκρατίας ή δωρεάν·
- (ε) αν το μέρος της κατοικίας του αιτητή ή το μέρος της κατοικίας οποιουδήποτε προσώπου που διαμένει στη Δημοκρατία και είναι υπόχρεο σύμφωνα με το νόμο να τον συντηρεί, δεν είναι ελεύθερα προσιτό στο Διευθυντή, σε οποιοδήποτε εύλογο χρόνο, για τη διεξαγωγή έρευνας η οποία δυνατό να θεωρηθεί αναγκαία για τους σκοπούς του Νόμου αυτού, νοουμένου ότι ο Διευθυντής δύναται σε ειδικές περιπτώσεις να εγκρίνει την παροχή βοήθειας σε οποιοδήποτε πρόσωπο που αποκλείεται με αυτό τον τρόπο·
- (στ) αν ο αιτητής, εκτός από την οικία στην οποία δυνατό να διαμένει, κατέχει κινητή ή ακίνητη περιουσία την οποία παραλείπει να αναπτύξει ή εκμεταλλευθεί, (εφόσο τούτο είναι εφικτό) με τρόπο ο οποίος θα μπορούσε να αυξήσει το εισόδημά του ή να βελτιώσει τους οικονομικούς του πόρους ή να τον καταστήσει αυτοσυντήρητο·
- (ζ) αν η οικία στην οποία ο αιτητής διαμένει είναι τέτοιας αξίας ώστε με τη χρησιμοποίηση ή αξιοποίησή της, στο μέτρο που αυτό είναι δυνατό, θα βελτιώνονταν οι οικονομικοί του πόροι ή θα καθίστατο αυτοσυντήρητος·
- (η) αν ο αιτητής αρνείται να αναλάβει προσοδοφόρα εργασία με μόνο δικαιολογητικό ότι ασχολείται με τη φροντίδα των ανήλικων τέκνων του όταν εξ αντικειμένου υπαλλακτικές διευθετήσεις θα ήταν δυνατό να γίνουν για τη φροντίδα αυτή σύμφωνα με τη συμβουλή του Διευθυντή·
- (θ) αν ο αιτητής αρνηθεί να παράσχει πληροφορίες ή στοιχεία στο Διευθυντή σε σχέση με την οικονομική του κατάσταση ή σε

σχέση με οποιοδήποτε άλλο ζήτημα το οποίο θα επηρεάσει, κατά ουσιώδη τρόπο, οποιαδήποτε σχέδια ή οποιεσδήποτε αποφάσεις που θα ληφθούν από το Διευθυντή αναφορικά με την αποκατάστασή του ή το δικαίωμά του για δημόσιο βοήθημα.

Δημόσιο
βοήθημα
σε έκτακτες
περιπτώσεις.

4. Ανεξάρτητα από τις διατάξεις του εδαφίου (2) του άρθρου 3, ο Διευθυντής μπορεί να παρέχει δημόσιο βοήθημα σε πρόσωπο το οποίο ευρίσκεται σε επείγουσα ανάγκη του βοηθήματος αυτού ως αποτέλεσμα ειδικών προσωπικών περιστάσεων, ή απροσδόκητης, ή έκτακτης κατάστασης που επηρεάζει το εν λόγω πρόσωπο· ενεργώντας για το σκοπό αυτό, ο Διευθυντής δύναται να παραβλέψει την ανάγκη διεξαγωγής πλήρους έρευνας σε σχέση με το πρόσωπο αυτό, όπως προβλέπεται στο άρθρο 17, ή την αυστηρή συμμόρφωση με τις διατάξεις των κανονισμών αναφορικά με τη διαδικασία παροχής του βοηθήματος.

Απόφαση
κατά πόσο
ένα πρόσωπο
πληροί τους
όρους για
βοήθεια.

5. Η απόφαση αν κάποιος αιτητής ή λήπτης πληροί τις προϋποθέσεις για παροχή σ' αυτόν δημόσιου βοηθήματος καθώς και για το ύψος του βοηθήματος στο οποίο δικαιούται, αποτελεί καθήκον του Διευθυντή και κάθε τέτοια απόφαση πρέπει να είναι σύμφωνη με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου και οποιωνδήποτε κανονισμών που εκδίδονται με βάση αυτόν:

Νοείται ότι ο Διευθυντής δύναται να αναθέτει σε οποιοδήποτε Λειτουργό του Τμήματός του, ή επιτροπή αποτελούμενη από Λειτουργούς του Τμήματός του, ή από άλλα πρόσωπα, να εξετάζει ορισμένα θέματα που αναφέρονται από την αίτηση και να υποβάλλει στον ίδιο σχετική έκθεση.

Ποσό
δημόσιων
βοηθημάτων.

6. Τηρουμένων των διατάξεων του παρόντος Νόμου, το ποσό των δημόσιων βοηθημάτων το οποίο παρέχεται σε κάποιο πρόσωπο για ικανοποίηση των βασικών ή και ειδικών του αναγκών είναι το ποσό κατά το οποίο το εισόδημα και οι οικονομικοί του πόροι υπολείπονται από το ποσό που είναι αναγκαίο για ικανοποίηση των εν λόγω αναγκών του, όπως καθορίζεται δυνάμει του άρθρου 11:

Νοείται ότι σε καμιά περίπτωση το ποσό του δημόσιου βοηθήματος που παρέχεται για κάλυψη βασικών ή και ειδικών αναγκών δε θα είναι μικρότερο από £5.— κάθε μήνα.

Συγκατοίκηση
προσώπων.

7. Εάν ο αιτητής συγκατοικεί με το σύζυγό ή τη σύζυγό του, τότε, για να διαπιστωθεί κατά πόσο ικανοποιεί τις προϋποθέσεις για την παροχή σ' αυτόν δημόσιου βοηθήματος και για τον προσδιορισμό του ύψους του εν λόγω βοηθήματος λαμβάνονται υπόψη, ως σύνολο, τόσο οι ανάγκες και των δύο όσο και τα εισοδήματα και οι οικονομικοί τους πόροι. Τούτο ισχύει και στην περίπτωση δύο προσώπων τα οποία συζούν ως σύζυγοι.

Ειδικές
ανάγκες.

8. Τα ποσά τα πληρωτέα σε οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο ικανοποιεί τις προϋποθέσεις για την παροχή σ' αυτό δημόσιου βοηθήματος περιλαμβάνουν την κάλυψη ειδικών αναγκών του προσώπου αυτού ως εξής:

- (α) Αν ο ίδιος ή οποιοδήποτε μέλος της οικογένειάς του το οποίο έχει υποχρέωση να συντηρήσει, υποφέρει από ψυχική ή σωματική ασθένεια ή από άλλη ανικανότητα, ή χρειάζεται άμεσα ένδυση ή οικιακό εξοπλισμό, παραχωρείται από το Διευθυντή τέτοια επιπρόσθετη βοήθεια η οποία κρίνεται αναγκαία·
- (β) αν ο ίδιος δε διαθέτει ή δε δύναται να εξασφαλίσει δωρεάν στέγη ή κατάλυμα και ζεί σε υποστατικό με ενοίκιο, ο

Διευθυντής καταβάλλει σ' αυτόν το ποσό του ενοικίου, τους δημοτικούς φόρους ή άλλους παρόμοιους φόρους, αν υπάρχουν, τους οποίους οφείλει να πληρώνει, νοουμένου ότι, τηρουμένων των διατάξεων της παραγράφου (γ), το ανώτερο ποσό ενοικίου που θα καταβάλλεται δε θα υπερβαίνει τα πενήντα τοις εκατόν του ποσού που έχει ορισθεί για τις βασικές του ανάγκες και νοουμένου ότι το ποσό αυτό του ενοικίου θα μειώνεται κατά:

- (i) Το ποσό οποιωνδήποτε προσόδων από υπενοικίαση οποιουδήποτε τμήματος του υποστατικού σε σχέση με το οποίο καταβάλλεται το ενοίκιο·
 - (ii) το ποσό οποιασδήποτε συνεισφοράς η οποία, κατά τη γνώμη του Διευθυντή, έπρεπε να καταβάλλεται ως ενοίκιο από τα τέκνα του τα οποία διαμένουν μαζί του·
- (γ) ο Διευθυντής δύναται σε εξαιρετικές περιπτώσεις να επιτρέπει, για περίοδο η οποία δε θα είναι μεγαλύτερη από δώδεκα συνεχείς μήνες, την πληρωμή μεγαλύτερου ποσού ενοικίου από εκείνο που πρέπει να καταβληθεί δυνάμει της παραγράφου (β), πιο πάνω, μέχρι ολόκληρο το ποσό του ενοικίου·
- (δ) αν ο ίδιος κατοικεί σε ιδιόκτητο υποστατικό, ο Διευθυντής θα καταβάλλει σ' αυτόν ποσό που θα καλύπτει:
- (i) Υποθηκευτικό τόκο για το εν λόγω υποστατικό, αν υπάρχει τέτοιος, που δεν υπερβαίνει το ανώτατο όριο του ποσού, το οποίο θα μπορούσε να καταβληθεί δυνάμει της παραγράφου (β) του άρθρου αυτού, νοουμένου ότι το δάνειο είχε συναφθεί ένα τουλάχιστον έτος πριν την αίτηση για δημόσιο βοήθημα, εκτός αν ο Διευθυντής πεισθεί ότι η υποθήκευση έγινε με καλή πίστη,
 - (ii) επιδιορθώσεις κατοικίας που εγκρίνονται από πριν από το Διευθυντή, μέχρι ποσού πεντακόσιων λιρών,
 - (iii) τους δημοτικούς φόρους ή άλλους παρόμοιους φόρους, αν υπάρχουν τέτοιοι, τους οποίους είναι υπόχρεος να πληρώσει·
- (ε) αν ο ίδιος ή εξαρτώμενό του πρόσωπο έχει ανάγκη επαγγελματικής εκπαίδευσης ή εργαλείων ή άλλου εξοπλισμού, με τα οποία θα καταστεί υπό κανονικές συνθήκες οικονομικά αυτοσυντήρητος ή θα μειωθεί ο βαθμός εξάρτησής του από δημόσιο βοήθημα, ο Διευθυντής δύναται με αιτιολογημένη απόφασή του να εξουσιοδοτήσει την πληρωμή χορηγήματος σ' αυτόν το οποίο δε θα υπερβαίνει τις £500 σε σχέση με τις ανάγκες αυτές·
- (στ) ο Διευθυντής δύναται να επιτρέπει την πληρωμή ποσού που δε θα υπερβαίνει τις £60 κάθε χρόνο για την κάλυψη δαπανών για θέρμανση·
- (ζ) επιπρόσθετα από οποιοδήποτε ποσό που χορηγείται για ειδικές ανάγκες, σε περίπτωση ανάπηρου προσώπου θα παρέχεται και ειδικό επίδομα για προσωπικές ανάγκες, ίσο με το μισό του επιδόματος που χορηγείται στο εν λόγω ανάπηρο πρόσωπο για βασικές ανάγκες·
- (η) ο Διευθυντής μπορεί με κανονισμούς, ανάλογα με τις ανάγκες του λήπτη δημόσιου βοηθήματος, να εγκρίνει πρόσθετο μηνιαίο